

YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA

Ay boyunca işlenecek değerle ilgili, öğrencilerin bireysel veya grup oluşturarak sınıf öğretmenlerinin rehberliğinde çalışmalar yapmaları, okul ve sınıf panolarını ayın değeriyle ilgili resim, şiir, karikatür vb. yazı ve görsellerle doldurmaları sağlanır.

A. PANOLARA ASILACAK DÖKÜMANLAR

Dayanışma: Bir topluluğu oluşturanların duygu, düşünce ve ortak çıkarlarda birbirlerine karşılıklı bağlanmasıdır. [1]

Yardımlaşma: Kendi gücünü ve imkânlarını başka birinin iyiliği için kullanmadır. [2]

A.1. Ayın Sorusu

Sınıf içi yardımlaşma ve dayanışmayı nasıl arttırabiliriz?

A.2. Özlü Sözler

“Bir mum, diğer mumu tutuşturmakla ışığından bir şey kaybetmez.” (Mevlana)

“İnsanlar birbirine yardımdan el çektikleri gün insanlık yok olur. Karşılıklı dayanışma olmazsa toplumlar olmaz.” (Walter Scott)

“Komşu komşunun külüne muhtaçtır.”

“İyilik eden iyilik bulur.”

“Yalnız taş, duvar olmaz.”

“Sevgi paylaştıkça çoğalır, acılar paylaştıkça azalır.”

“Bir başkasının yaşamasına yardım etmeyen, yaşadığını iddia edemez.” (Merry Brown)

“Dostuna da düşmanına da yardım et, çünkü o zaman dostunla daha yakın dost, düşmanınla da daha dost olursun.” (Clebbul)

“Düşenin elinden tut ki sende düştüğün zaman tutacak bir el bulasın.” (A.F. Başgil)

“Sacayağın ayağı üç olur, birbirine güç olur, biri kırılırsa hiç olur.” (Türkmenistan Atasözü)

“Sevmek fiilinden sonra dünyanın en güzel fiili yardım etmektir.”(V. Suttiner)

B. SINIF İÇİ ETKİNLİKLER

B.1. DERSTE İŞLENEBİLECEK ÖRNEKLER:

Okuma Metni (Bir Simit)

Günün son dersinin sonuna gelmişti. Öğrenciler çıkmak için sabırsızlanıyordu. Defter ve kitaplarını çantalarına koydular. Zil çalar çalmaz, dışarı çıkmak için hazırıldılar. Yalnız, Ali hazırlanmamıştı. Gecikmek için de elinden geleni yapıyordu. Nihayet zil çaldı. Öğrenciler bir anda kapıya yöneldi. Ali, yerinden kalkmadı. Ağır ağır eşyasını topladı. Bir

yandan göz ucuyla öğretmenine bakıyor, bir yandan da arkadaşlarının gitmesini bekliyordu. Öğretmeni, onun bu halini fark etti:

- Hayrola Ali, dedi. Eve gitmeyecek misin?

Ali, son arkadaşının da çıktığını görünce cevap verdi:

- Sizinle konuşmak istiyordum öğretmenim.

- Peki, dedi öğretmen. Ne söyleyeceksin bakalım?

- Ahmet arkadaşımız var ya...

- Evet, ne olmuş Ahmet'e?

- Durumları pekiyi değil galiba. Annesi, beslenme çantasına pek iyi şeyler koymuyor.

- Eee?

- Ona yardım etmek istiyorum. Ama benim yardım ettiğimi bilirse üzülür. Günde bir simit parası biriktirip her hafta size versem, siz de ona verseniz? Cebinden bir avuç bozuk para çıkarıp öğretmenin masasının üzerine koydu. Nurhan Öğretmen, paraya dokunmadı. Sandalyesine oturup düşündü. Ali hakkındaki bilgilerini yokladı. Bildiği kadarıyla ailesinin durumu pek iyi değildi. Bu çalışkan ve sevimli öğrencisi, ne kadar da iyi niyetli ve düşünceliydi. Zengin bir ailenin çocuğu değildi. Buna rağmen yardım etmek istiyordu. Üstelik yardım ettiğinin bilinmesini istemiyordu.

Nurhan Öğretmen:

- Dur bakalım Ali, dedi. Bildiğim kadarıyla sizin de maddî durumunuz pek iyi değil. Yanlış mı biliyorum?

- Doğru biliyorsunuz öğretmenim. Babam gündelikçi. Çoğu zaman iş bulamıyor. Ama ben de çalışıyor, para kazanıyorum.

- Nerede çalışıyorsun?

- Simit satıyorum. Nurhan Öğretmen yine durup düşündü. İyiliğin bu kadarına ne demeliydi şimdi? Bunun gerçekleşmesi zordu. Onu, bundan vazgeçirmek için bir çare bulmalıydı. Bunu yaparken, sevimli öğrencisini de kırmamalıydı. Onunla biraz daha konuşursa, belki bir yolunu bulurdu.

Nurhan Öğretmen, Ali'ye döndü:

-Büyüyünce ne olmak istiyorsun, diye sordu.

-Çok zengin bir işadamı...

-Niçin?

-İnsanlara daha çok yardım etmek için...

- Güzel, dedi Nurhan Öğretmen. Bak şimdi Ali, Ahmet'in ailesinin durumu pekiyi değil, bu doğru. Ama sizinki de bundan pek farklı değil. İstersen acele etme. Çok zengin olduğun zaman insanlara yardım edersin. Olmaz mı?

- Olmaz, dedi Ali. Şimdi yapmalıyım.

- Neden olmaz?

- Üç sebepten dolayı olmaz.

Birincisi: Bu para zaten benim değil. İyilik ettiğim için Allah, beni insanlara sevimli gösteriyor. İnsanlar da bundan etkileniyor, daha çok simit alıyorlar. Bu sayede gün boyu çalışanlardan bile fazla simit satıyorum. Hele mahallede Hasan Amca var, her gün iki simit alıp güvercinlere veriyor.

İkincisi: “Ağaç yaş iken eğilir.” deniliyor. Şimdiden iyilik yapmayı öğrenmezsem büyüdüğümde hiç yapamam. Üçüncüsü ise daha önemli: Büyüdüğüm zaman çok zengin bir işadamı olmak istiyorum. Zamanında yatırım yapmayanlar büyük işadamı olamazlar. Nurhan Öğretmen, karsısında büyük biri varmış gibi dinliyordu:

-Bu sonuncusunu pekiyi anlayamadım, dedi.

-Açıklayayım öğretmenim, dedi Ali. Şimdi, çok zengin olmadığım için, ancak günde bir simit parası kadar yardım edebiliyorum. Bundan fazlasını veremem. Allah, Cennet'i gücü kadar iyilik edene veriyor. Şimdi gücüm bu olduğuna göre, Cennet'in fiyatı birkaç simit parası kadardır. Eğer zengin olmadan ölürsem birkaç simit parasıyla Cennet'e girebilirim. Bundan daha karlı bir yatırım olur mu? Nurhan Öğretmen'in gözleri dolmuştu. Başını “Evet” anlamında sallarken Ali'yi evine yolladı. Sınıfa geri dönerken okulun boşaldığını fark etti. Eşyalarını toplamak için masasına döndüğünde Ali'nin bıraktığı paraların masa üstünde kaldığını fark etti. Sandalyesine gayri ihtiyari oturdu ve paraları eline aldı. Hiçbir para ona bu kadar kıymetli gelmemişti. Sanki elinde dünyanın en kıymetli incilerini, yakutlarını, elmaslarını tutuyordu. Hatta bu paralar onlardan bile kıymetliydi. Bu paralar, bu bozuk SİMİT paraları, cenneti satın alabilecek paralardı. Sanki hiç bırakmak istemeyen bir duygu ile sımsıkı kavradı bu bozuk simit paralarını. Oturduğu yerden kalkamadı Nurhan Öğretmen. İçinin dolduğunu, tarif edilemeyen duygulara boğulduğunu hissetti. Birden boşalan sağanak yağmurlar gibi ağlamaya başladı. Ağladı... Ağladı... Ağladı. Kendine geldiğinde akşam olmuştu. Yavaş adımlarla sınıftan çıkıp okuldan ayrılırken bekçi Sadık “*Bozuk Simit paraları ile cenneti satın almak, Bozuk Simit paraları ile cenneti satın almak*” diye Nurhan öğretmenin sayıkladığını duydu. Bekçinin hayretler içinde, “Ne dediniz hocam?” demesini bile duymayan Nurhan öğretmen, bekçinin şaşkın bakışları altında akşamın alaca karanlığına karıştırmıştı. [3]

Okuma Metni (En İyi Buğday)

Her yıl yapılan "en iyi buğday" yarışmasını yine aynı çiftçi kazanmıştı. Çiftçiye bu işin sırrı soruldu.

Çiftçi:

- Benim sırrımın cevabı, kendi buğday tohumlarını komşularıyla paylaşmakta yatıyor, dedi.

- Elinizdeki kaliteli tohumları rakiplerinizle mi paylaşıyorsunuz?

Ama neden böyle bir şeye ihtiyaç duyuyorsunuz? diye sorulduğunda,

- Neden olmasın, dedi çiftçi.

- Bilmediğiniz bir şey var; rüzgâr olgunlaşmakta olan buğdaydan poleni alır ve tarladan tarlaya taşır. Bu nedenle, komşularımın kötü buğday yetiştirmesi demek, benim ürünümün kalitesinin de düşük olmasıdır. Eğer en iyi buğdayı yetiştirmek istiyorsam, komşularımın da iyi buğdaylar yetiştirmesine yardımcı olmam gerekiyor. [4]

B.2. YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DAVRANIŞLARININ KAZANDIRILMASI

• Sınıf olarak ya da okul olarak yapılacak huzurevi ve çocuk esirgeme kurumu gezileri, öğrencilere yardımlaşma ve dayanışmanın önemini anlatma konusunda oldukça yardımcı olabilir.

• Dünyada ya da ülkemizde yaşanabilecek herhangi bir afet ya da felaket sonrasında başlatılabilecek yardım kampanyaları öğrencilerimize yardımlaşma ve dayanışmanın önemini anlatma konusunda faydalı olacaktır.

• İhtiyaçları karşılamak üzere sınıfa veya her öğrenci kendi evine "iyilik kumbarası" koyarak para biriktirebilir.

B.3. YARIŞMA

- “Yardımlaşma ve dayanışmanın önemi” konulu öykü, şiir ve resim yarışması düzenlenebilir.

B.4. BEYİN FIRTINASI

- Dayanışma ve yardımlaşmanın toplum hayatımıza katkıları nelerdir?

B.5.MÜNAZARA

- Dayanışma ve yardımlaşma insanları daha çalışkan kılar.
- Dayanışma ve yardımlaşma insanları tembelliğe iter.

C. VELİLERLE PAYLAŞILABİLECEK BİLGİLER

Her anne-baba çocuğunun paylaşmayı bilen, yardımsever bir insan olmasını ister. Peki, istemek yeterli mi? Hayır. Çocuklara bu güzel duyguları öğretebilmek ancak bu ruh halinin sizin hayat tarzınız olmasına bağlı. Bunun yanında belirli gün ve haftaları, bayramları fırsat bilmelisiniz.

Yardımlaşmanın; birlik ruhu ile çalışmak, topluma yönelik faaliyetler içinde olmak, bir toplum içerisinde yaşayan insanların aralarındaki

yakınlaştırıcı bağları ve karşılıklı işbirliği ile ilgili durumlarını gösteren bir oluşum şeklinde tanımlamaları vardır. İnsan sosyal bir varlıktır. İçinde yaşadığı toplumun bir üyesidir.

Toplumsal duyarlık ve toplum olma bilinci ile dünya ve çevresinde olan doğal afet, hastalık, ekonomik, zihinsel ve fiziksel özür gibi sebeplerden kaynaklanan sıkıntı ve yoksulluklara karşı duyarsız kalamamaktadır.

İnsanlar, toplumda yaşanan bu üzüntü verici durumların, birbirlerinin dertlerini ve sıkıntılarını paylaşarak ve yardımlaşarak azalabildiğine inanmaktalar. Bu amaca hizmet etmek için de birçok gönüllü insan tarafından çeşitli başlıklar altında sosyal yardımlaşma ve dayanışma dernekleri kurulmakta ve fiilen faaliyetlerini devam ettirmektedirler. Yardımlaşma toplumda kaynaşma, sevgi ve saygıyı artırmaktadır. Çocuklar yardımlaşma ve paylaşma duyguları ile doğmazlar. Doğuştan bir duyguyla sevdikleri, hoşlandıkları şeyiyle bir başkası ile paylaşmak istemezler. Özellikle küçük çocuklar, yetişkinlere göre daha benmerkezci oldukları için, yardımlaşma duyguları gelişmemiştir.

Uzmanlara göre 2-6 yaş arası bu duygunun kazanımında önemli bir zaman dilimini oluşturuyor. 2 yaşına kadar "ben merkezici" olan çocuklar, 2-6 yaş arasındaki ilk çocukluk evresinde sosyal ilişkinin nasıl kurulduğunu, ev dışındaki insanlarla özellikle kendi yaşlılarıyla nasıl beraber olunacağını öğrenmeye başlar. 2 yaşına kadar yalnız oynamayı seven, oyuncaklarını paylaşmayan çocuk 3 yaşından itibaren akran grubuyla paylaşma, yardımlaşmaya dayalı oyunlara girmeye başlar.

Yardımlaşma bilinci için neler yapılmalı?

Yardımlaşma duygusunun çocukta oluşabilmesi için öncelikle aile fertleri birbirleri ile sağlıklı iletişim kurmalı.

2-6 yaşlarından itibaren çocuklara ellerindeki oyuncakları, yiyecekleri ve imkânları arkadaşları ile paylaşma duygusu aşılanmalı, böyle olunca arkadaşları tarafından daha çok sevileceği, oyunlarının daha güzel olacağı, başka bir çocuğu sevindirmenin insanı mutlu edeceği, onun anlayacağı bir dille anlatılmalı, bencil olursa arkadaşlarının kendisinden uzak duracağı öğretilmelidir.

Çocukta yardımlaşma ve paylaşma duygusunun oluşmaya başladığı dönem okul öncesi eğitim dönemidir. Anaokuluna giden çocukların velileri bu konuda çocuğun öğretmeniyle sıkı bir işbirliği içinde olmalıdır.

Evde anne ve babasının gün içerisinde karşılaştıkları zorluk ve sıkıntıları birlikte yardımlaşarak çözmeye çalıştığını gören çocuklar, yardımlaşmanın ve dayanışmanın değerini daha iyi anlayacaktır.

Bayramlar, belirli gün ve haftalar gibi kültürel önem taşıyan zaman dilimlerinde toplumsal kaynaşmaya katkı sağlayacak faaliyetlere, aileler çocukları ile birlikte katılmalı.

Aileler, çocuklarının çevresinde ve okulunda planlanan sosyal dayanışma ve yardımlaşma- yı amaçlayan projelere katılımı desteklemeli. [6]

D. KAZANIMLAR

1. Sahip olduklarını gerektiğinde başkalarıyla paylaşır.
2. Yakın çevresi ve aile içinde, yardımlaşma ve dayanışmanın önemini kavrar.
3. Yardımlaşma ve dayanışma amaçlı derneklerin faaliyetlerine destek verir.
4. İhtiyacı olanlara yardım eder.
5. Ekip çalışmalarına katılmaktan mutlu olur.

E. KAYNAKÇA

- [1] <http://www.tdkterim.gov.tr/bts/> Erişim:02.11.2011,
- [2] <http://www.turkcebilgi.com/sozluk/yarım> Erişim:02.11.2011,
- [3] <http://penguenn.blogcu.com/bir-simit-hikayesi/3400386>
Erişim:10.09.2011, [4]<http://www.duslersokagi.com/hikayeler/18100-bir-hikaye-bir-ders---en-iyi- bugday.html>,Erişim:15.09.2011,
- [5] <http://www.dersimiz.com/siir/siir.asp?id=386> Erişim:02.11.2011,
- [6] <http://www.zaman.com.tr/haber.do?haberno=1120244> Erişim: 23.10.2011.

Alıntı: Mersin İl Milli Eğitim Müdürlüğü (Değerlerimi Öğreniyorum Rehber Kitap 2012)